

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

28760

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Sayın Ali YERLİKAYA tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İhtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Sümeyye BOZ
Muş Milletvekili

Türkiye'de uzun yıllardır mülteci hakları alanında çalışan, insan hakları savunuculuğu yapan ve kamuoyuna açık beyanlarında da her zaman şiddetsiz yöntemlerle çözüm arayan sığınmacı hakları aktivisti Taha Elgazi hakkında Göç İdaresi Başkanlığı tarafından sınır dışı kararı verilmiş olması, yalnızca bireysel bir idari işlem değil, aynı zamanda Türkiye'nin ifade özgürlüğü, örgütlenme özgürlüğü ve insan haklarını koruma yükümlülükleri açısından ciddi bir kırılma noktasıdır.

Taha Elgazi, yıllardır Türkiye'de ikamet eden, birçok resmi platformda mülteci hakları konusunda görüş bildiren, basına ve uluslararası kurumlara demeçler veren, aynı zamanda Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı almış bir kişidir. Tüm bu meşru ve barışçıl faaliyetlerine rağmen hakkında alınan sınır dışı kararı, sadece bireysel değil, aynı zamanda sistemsel bir sindirme politikası olarak değerlendirilmelidir.

Göç İdaresi'nin bu tür kararları herhangi bir yargı kararı veya açık hukuki gerekçeye dayanmadan alması, kurumun tarafsızlığına ve idari işlemlerinin hukuka uygunluk ilkesine gölge düşürmektedir. Özellikle eleştirel görüş bildiren, hak temelli çalışan bireylerin hedef alınması, Türkiye'de ifade özgürlüğünün yabancı statüsündeki bireyler açısından tamamen güvencesiz olduğunu ortaya koymaktadır.

Bu uygulama yalnızca Taha Elgazi'nin kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkını değil, aynı zamanda Türkiye'deki mülteci hakları savunuculuğunun alanını da ciddi biçimde daraltmaktadır. Hak savunucularına karşı kullanılan "idari işlemler yoluyla yıldırma" politikası, uluslararası insan hakları sözleşmelerine ve Anayasa'nın 90. maddesine açıkça aykırıdır.

Ayrıca söz konusu sınır dışı kararı, göçmenlerin kendi içlerinden çıkan bir temsilci aracılığıyla seslerini duyurmalarının da önüne geçilmesi anlamına gelmektedir. Bu tür uygulamalar yalnızca bir bireyi değil, temsil ettiği tüm mülteci topluluğunu susturmayı hedeflemektedir. Türkiye'nin insan hakları sicilini doğrudan etkileyen bu tür idari işlemler, hesap verilebilirlik, açıklık ve yargı denetimi ilkeleri ışığında Meclis tarafından incelenmelidir.

Bu bağlamda;

1. Taha Elgazi hakkında alınan sınır dışı kararı hangi yasal ve idari gerekçelere dayanmaktadır?
2. Elgazi'nin Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığına kabul edilmesinden sonra böyle bir karar alınması hangi mevzuat hükümleriyle açıklanmaktadır?
3. Taha Elgazi hakkında verilen karar herhangi bir mahkeme kararına dayanmakta mıdır, yoksa yalnızca Göç İdaresi tarafından mı alınmıştır?
4. Göç İdaresi'nin insan hakları savunucularına karşı verdiği sınır dışı kararlarında Bakanlık tarafından uygulanan bir denetim ve izleme süreci mevcut mudur?
5. İnsan hakları alanında çalışan kişilerin sınır dışı edilmesi, Türkiye'nin taraf olduğu BM İnsan Hakları Sözleşmesi, Mültecilerin Hukuki Durumuna Dair Cenevre Sözleşmesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi gibi yükümlülükleriyle çelişmiyor mu?
6. Göç İdaresi kararlarında kişisel güvenlik, ifade özgürlüğü ve insan hakları savunuculuğu faaliyetleri dikkate alınmakta mıdır? Bu tür durumlarda herhangi bir risk değerlendirmesi yapılmakta mıdır?